

№16 (24 квітня 2015)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА

ЗМІСТ

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА І ОБОРОНА.....	1
ЕКОНОМІКА.....	2
ЕНЕРГЕТИКА.....	4
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА.....	5
СОЦІОЛОГІЯ.....	6
ПОДІЇ ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА.....	7

УСІ РОЗМОВИ ПРО МИРОЛЮБНІСТЬ РОСІЇ, ВОЧЕВИДЬ, НІЧОГО НЕ ВАРТІ

Під час “прямої лінії” Президент Росії Володимир Путін запевнив, що в Росії немає ворогів. При цьому російський лідер уникав чіткого визначення союзників своєї країни. У якийсь момент він заявив: “Наші єдині союзники — це армія і флот”. Тим самим, Президент Росії продемонстрував, що його військова стратегія відстає щонайменше на 100-200 років.

У сучасному світі неможливо збудувати національну безпеку держави без налагодження союзницьких зв'язків. Наприклад, у стратегії національної безпеки Сполучених Штатів, чий оборонний потенціал з російським не можна навіть порівнювати, вказано, що гарантувати національну безпеку держави власними силами неможливо. І ключ до безпеки країни лежить саме в пошуку союзників і розвитку міжнародної солідарності. Тому ставка Путіна на армію і флот — це, м'яко кажучи, нестратегічні погляди.

Не варто також спокушатися на заяву Путіна про те, що “в Росії немає ворогів”. Адже після цього він додав, що також “нікому не рекомендує вважати Росію своїм ворогом” — це своєрідна погроза. З одного боку, російський президент завіряв, що його країна не намагається побудувати імперію, як їй це закидають,

і не збирається ні з ким воювати. Але, з іншого боку, він повідомив, що армія переозброюватиметься, і до 2020 року озброєння російської армії оновиться на 70%.

Я би назвав це лукавством. Якщо аналізувати заяви Путіна впродовж останнього року, то можна назвати безліч випадків, коли він відверто брехав. Найбільш кричущою з них є анексія Криму: спочатку це заперечувалося, потім визнавалося,

а в підсумку ще і подавалося як щось героїчне. Якщо людина один раз збрехала, то більше до неї не може бути довіри. Таким чином, усі розмови про миролюбність Росії, вочевидь, нічого не варті.

Коли брехня відбувається на побутовому рівні — це півбіди. Але коли бреше лідер ядерної держави, це не може не хвилювати світову спільноту, особливо сусідів цієї держави.

Проте в заявах Путіна була не лише брехня, але і правда. Наміри озброїти російську армію, очевидно, відповідають дійсності. Невідомо, чи досягне процес переозброєння рівня 70%. Такі шановані російські експерти, як Олександр Гольц і Павло Фельгенгауер, упевнені, що ні. Але в будь-якому разі Росія і далі витратитиме гроші на нарощування військової потужності.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм
зовнішньої політики та міжнародної
безпеки Центру Разумкова
Олексій МЕЛЬНИК

РОСІЙСЬКІ С-300 В ІРАНІ — ЦЕ ШВИДШЕ ДЕСТАБІЛІЗУЮЧИЙ ЧИННИК, НІЖ СТРИМУЮЧИЙ

Російські військові експерти, не кажучи вже про міжнародних, критично оцінюють рішення Росії про постачання Ірану ракет С-300 — як черговий безглуздий крок і спробу насолити Сполученим Штатам.

Президент Росії Володимир Путін не забув у своїй “прямій лінії” з росіянами відзначити, що комплекси С-300 є виключно оборонними засобами. Проте це лише частина правди: отримавши комплекси протиповітряної оборони, Іран може відчути себе в безпеці від можливих авіаційних ударів.

Це загрожує тим, що політика країни стане агресивнішою, насамперед, стосовно Ізраїлю. Крім того, російські С-300 можуть спонукати Іран відмовитися від зобов'язань призупинити ядерне озброєння, чого добиваються США і ЄС.

Таким чином, російські С-300 в Ірані — це швидше дестабілізуючий чинник, ніж стримуючий, як це намагається показати Путін.

Не думаю, що Президент Росії бажає створити ще одну гарячу точку у світі і відкрити новий фронт у протистоянні із Заходом, проте він хоче стати частиною проблем на Близькому Сході, а значить і частиною їхнього рішення. Таким чином, Росія прагне нав'язати свої послуги, як посередника у вирішенні міжнародних конфліктів, без участі якого їх припинити неможливо.

Подібна позиція Росії дуже вигідна, і Путін застосовує її не лише на Близькому Сході, але і на інших міжнародних театрах. Водночас ще жоден з конфліктів, де Росія була або вважалася частиною проблеми, не розв'язаний остаточно. Недавні приклади: Придністров'я, Південна Осетія, Абхазія і, звичайно, Донбас.

Таким чином, Росія створює ситуації, завдяки яким змушує іноземних партнерів іти на деякі поступки, на торги. Але при цьому проблема не вирішується, а здебільшого навіть погіршується.

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної
безпеки Центру Разумкова Олексій МЕЛЬНИК

Повна версія [тексту](#)

МИ ВСЕ ЩЕ НА ПОРОЗІ ЗМІН

Тези виступу на круглому столі “Невідкладні заходи щодо підвищення обороноздатності України в умовах агресії з боку Росії”.

1. Конфлікт не можна врегулювати ані військовим, ані санкційним, ані дипломатичним, ані інформаційним, ані будь-яким іншим способом – окремо один від одного. Всі вони мають бути складовими загальної технології. Якщо усунути будь-який з її елементів, то про бажаний результат можна забути.

Саме через комплексність (гібридність) конфлікту бажано відмовитися від іншого помилкового твердження про те, що він не має тотального характеру – через різні канали впливу (військові, економічні, інформаційні) він із самого початку торкнувся абсолютно всього суспільства.

2. Сьогодні Україна протистоїть Росії, чий економічний і військовий потенціал, слід відверто визнати, набагато перевищує український (але не є необхідним!). Грати з таким противником за правилами “військо на військо” означає прирікати себе

на поразку. Якщо шукати адекватну відповідь, то слід пригадати внаслідок чого Україна втратила частину територіальної цілісності (слабкість держави) та за рахунок чого вона зберегла свій суверенітет (сила суспільства), на чий плечі дотепер покладено головний тягар війни. Так, цією силою та опорою стали добровольчий і волонтерський рухи.

3 Одним з головних завдань – і сьогодні, і надалі – є формування військово-технічної політики та реструктуризація оборонної промисловості.

4. Варто розуміти, що будь-яка реформа природно тимчасово ослаблює систему, що реформується, чого сьогодні допускати не можна. Тому реформувати.

Директор військових програм
Центру Разумкова,
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ

У ПОПЕРЕДНІ РОКИ АРМІЮ ФІНАНСУВАЛИ ЗА ПРИНЦИПОМ ПОВНОЇ ЕКОНОМІЇ

Якщо говорити про структуру армії то її ядро має бути контрактним. Важко уявити собі доброго професіонала, що володіє навичками призвника. Ми не постійно житимемо у стані війни, прийде мирний час, коли Україна буде членом міжнародних систем безпеки, направлятиме миротворчі сили, до яких будуть входити лише контрактники.

Були також хороші пропозиції стосовно переведення забезпечення армії, а саме її харчування на аутсорсингову основу, але їх відкинули. Усе, що пропонують, можна зіпсувати корупцією. На одну

компанію скидають усе держзамовлення і за відсутності конкуренції підвищують ціни у кілька разів таким чином, що можливості відмовитись немає. Так діє схема і з цим необхідно боротися.

У попередні роки армію фінансували за принципом повної економії, коли з виділених грошей 86% йшло на утримання особового складу, про озброєння за таких умов говорити не доводилося.

Повна версія [тексту](#)

Директор військових програм Центру Разумкова,
Микола СУНГУРОВСЬКИЙ

БЕЗ ВИКОНАННЯ МІНСЬКИХ УГОД МИРОТВОРЧА МІСІЯ НА ДОНБАСІ НЕ БУДЕ УСПІШНОЮ

Миротворці ООН працювали скрізь: у Європі, в Азії, в Америці і в Африці, де кількість миротворчих місій була найбільшою. Миротворчі операції рідко проходили швидко, лише кілька разів все тривало рік-два, а частіше — затягувалося на 5, 10 і більше років.

Такі операції лише частково успішні: там вже немає військового конфлікту, але миру як такого теж немає.

Місія не може здобути успіху, якщо одна зі сторін — проти [миротворців]. На першому етапі головне завдання миротворців — це заповнення вакууму довіри, який існує між сторонами.

Втрутитися зарано означає поставити під загрозу миротворців. Якщо запізно — може бути багато жертв.

Ми маємо справу зі стороною конфлікту, яка не визнає себе стороною. Сепаратисти не є самостійними,

з ними не можна домовлятися. Вони будуть діяти за вказівкою Кремля, при тому Москва не братиме на себе відповідальності.

До всіх обговорень про миротворців на Сході варто ставитися скептично, адже допоки Росія не захоче бачити там “блакитних касок” (неросійських), усі дискусії позбавлені сенсу.

Якби виконувалися всі мінські домовленості, відведення іноземних військ, роззброєння незаконних формувань — тоді можна заводити миротворців і відновлювати цивільну адміністрацію. Без таких кроків усе позбавлене сенсу.

Повна версія [тексту](#)

Співдиректор програм зовнішньої політики і міжнародної безпеки Центру Разумкова Олексій МЕЛЬНИК

Економіка

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ МОЖЕ ПОТРАПИТИ У СТАН ТРИВАЛОЇ ДЕПРЕСІЇ

По-перше, слід зазначити, що справжнє зростання слід відраховувати від докризового рівня. А якщо відбувається просто уповільнення темпів падіння, це все ще означає перебування у кризовому стані. Навіть якщо буде 1-2% зростання від кварталу до кварталу попереднього року, це ще не вихід із кризи. По-друге, потрібно розуміти, що навіть ці цифри містять у собі певний ризик. Ризик того, що сценарій може виявитися гіршим, якщо не будуть вирішуватися певні фундаментальні питання, а ці питання пов'язані з військовими діями, з темпом соціально-економічних реформ, а також з форматом цих реформ.

Рівень зростання ВВП — поняття відносне. Навіть у період найвищого зростання в Україні, у 2010-2011 роках, цей рівень був нижчим, ніж рівень напередодні трансформаційного періоду, тобто нижче 90-го року. І це погано. Але сьогодні Україна опинилася

на дуже низькому рівні, і питання в тому, що потрібні темпи зростання на рівні 8-10% на рік, щоб можна було говорити про те, що розпочалося зростання. Те, що відбувається сьогодні — це тільки входження до можливого тривалого періоду застою, депресії. І такий період може тривати дуже довго. Про це свідчить і досвід тридцятих років у країнах світу, а також нинішній випадок з японською економікою, яка вже дуже довго не може вибратися на пристойні темпи зростання.

Повна версія [тексту](#)

Науковий консультант з економічних питань Центру Разумкова
Володимир СІДЕНКО

БЕЗ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ ЗОВНІШНІХ БОРГІВ ДЕЯКИМ УКРАЇНСЬКИМ КОМПАНІЯМ ЗАГРОЖУЄ ДЕФОЛТ

Після дефолту компанії Ахметова “Метінвест” може послідувати ланцюгова реакція для інших фінансових компаній, які за рейтингами вже у переддефолтній категорії.

Здебільшого це стосується того, що оголошений процес реструктуризації зовнішніх боргів, який передбачений умовами надання кредиту від МВФ, нашоується на значні перешкоди. Проблема полягає в тому, що якщо не вдається своєчасно домовитися про нові умови, внаслідок чого фактично сплачувати борги нема можливості, компанія оголошує дефолт. З огляду на кінцевий результат це може мати ланцюгову реакцію. Значною мірою це пов'язано з

розчаруванням закордонних інвесторів тією політикою, яка проводиться Урядом. В таких умовах інвестування в Україну може опинитися під загрозою.

Платити за позичені мільярди ані Україна як держава, ані провідні бізнес-структури сьогодні не спроможні. Це зумовлено втратою експортного потенціалу, а розраховувати, що всі ці погашення можуть бути сплачені іншим чином, аніж реструктуризація — даремно. Це потрібно сприймати вже як даність.

Повна версія [тексту](#)

Науковий консультант з економічних питань
Центру Разумкова Володимир СІДЕНКО

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ПОТРЕБУЄ ВИРОБНИЦТВА ТОВАРІВ З ВИСОКОЮ ДОДАНОЮ ВАРТІСТЮ

Розвиток внутрішнього українського ринку гальмується через обмеження в бізнесі, замороження заробітних плат, відсутність інвестування та високі процентні ставки.

Для посилення конкурентності експорту слід змінити модель української економіки. Український експорт переважно напівсировинний: метал, хімія, зерно, тобто товари з низькою переробкою і доданою вартістю. Для того, щоб запрацювали переробні галузі, необхідні інвестиції, значні кошти, яких немає. 30-відсоткове падіння експорту не є катастрофою. Це

свідчення того, що наявна модель економіки повністю себе вичерпала, і чим швидше ми перестанемо за неї чіплятися, тим швидше почнемо виробляти товари з більшою доданою вартістю, перебудуємо економіку і отримаємо кращі результати.

Повна версія [тексту](#)

Директор економічних програм
Центру Разумкова
Василь ЮРЧИШИН

ТЕНДЕНЦІЇ НА ВАЛЮТНОМУ РИНКУ

Найближчі два місяці ситуація на валютних ринках буде досить стабільною. Проте чергова ескалация конфлікту на сході України може швидко змінити сприятливі тенденції останніх тижнів.

На валютних ринках зберігаються істотні адміністративні обмеження, введені Нацбанком. Особливо сильно тиснуть на валютний курс обмеження з продажу валютної виручки і отримання депозитів. У таких умовах говорити про остаточну стабілізацію валютного курсу не можна.

Істотним позитивним дзвінком для валютних ринків стане і прогрес у реструктуризації зовнішніх боргів України, чим сьогодні займається український уряд. Якщо будуть успіхи в реструктуризації боргу, то

можна буде говорити і про посилення позицій національної валюти. Але це знову може відбутися лише у тому випадку, якщо не буде ескалации бойових дій. Мир — необхідна умова для стабільного курсу. У разі загострення конфлікту, давати якісь раціональні прогнози неможливо.

Крім того, влітку буде зрозуміла динаміка української економіки: чи є якісь ознаки оздоровлення. Якщо промисловість почне показувати позитивні зрушення, то це також стане одним із чинників зміцнення гривні.

Повна версія [тексту](#)

Директор економічних програм
Центру Разумкова Василь ЮРЧИШИН

ПРОГНОЗ СТОСОВНО РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ БОРГІВ УКРАЇНИ Є СТРИМАНО ПОЗИТИВНИМ

Український уряд активізував процес реструктуризації зовнішніх боргів країни. Це завдання нелегке і швидких результатів очікувати не варто.

Варто відзначити, що найкращим аргументом для зовнішніх кредиторів України є реалізація реформ і реструктуризація національної економіки. Так, Польщі свого часу списали частину зовнішніх боргів завдяки активному реформуванню країни. Міжнародні інвестори зрозуміли: краще зняти частину тиску з національної економіки, щоб згодом відіграти свої вкладення за рахунок економічної діяльності у сприятливому середовищі.

Що можна сказати у такому разі про Україну? Позитивні зміни в економіці країни все-таки відбуваються, хоча і не так швидко, як хотілося б. Водночас, існує низка безперечних умов, виконання яких сприяло би поступкам з боку зовнішніх кредиторів. Йдеться про повноцінний запуск Антикорупційного бюро, приватизацію і навіть незначний приплив інвестицій до України.

Ті, хто знаються на процесах реструктуризації зовнішніх зобов'язань, розуміють, що йдеться про дуже складні і тривалі переговори. На цьому етапі прогноз стосовно реструктуризації боргів України є стримано позитивним. Зокрема не варто чекати списання частини боргу, але перенесення термінів

погашення і часткове зменшення вартості його обслуговування цілком реальні.

У переговорах з кредиторами Україні повинна допомогти раціональна позиція. Наша країна ніколи не оголошувала дефолт, хоча і знаходилася в дуже складних економічних обставинах. Це вказує на те, що Україна шукала, шукає і шукатиме всі можливі шляхи, щоб уникнути оголошення дефолту. Крім того, міжнародні інвестори повинні враховувати ті неординарні умови, в яких виявилася країна — це і зовнішня агресія, і необхідність прискореної євроінтеграції.

Водночас не варто чекати розуміння з російського боку. З млрд. доларів боргу перед Росією стоять окремо від решти зобов'язань. Я думаю, що до кінця року російські 3 млрд. доларів нам доведеться повернути у будь-якому разі. Звичайно, міжнародним інвесторам буде не дуже приємно, що Росії борги виплачуються, а їм ні. Проте розуміння геополітичної ситуації має нам допомогти.

Повна версія [тексту](#)

Директор економічних програм
Центру Разумкова Василь ЮРЧИШИН

РОСІЯ ВІДСТАЛА ВІД ЄВРОПИ ЩОНАЙМЕНШЕ НА 50 РОКІВ

Дослідницька служба Європарламенту (EPRS) оприлюднила дослідження, в якому констатує, що Західна Європа випереджає за своїм економічним розвитком Російську Федерацію на півстоліття.

Експерти EPRS стверджують, що Росія, яка кілька століть поспіль відставала від Європи за показником ВВП на душу населення, не скоротила цей розрив. Наприклад, у Німеччині він утричі вищий — 43 475 доларів (2013 рік).

В даній ситуації, варто звернути увагу на Глобальний інноваційний індекс, який складають Всесвітня організація інтелектуальної власності, Корнельський університет і міжнародна бізнес школа "Insead". Росія 2014 року посідала в ньому лише 49-те місце зі 143-х країн. Для такої країни це доволі низька оцінка. Крім того, в цьому рейтингу РФ поступається таким країнам, як Малайзія, Саудівська Аравія, Маврикій, Чилі, Катар, Таїланд, тобто країнам, котрі розвиваються. Також можна проаналізувати витрати країни на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки (НДДКР) відповідно до ВВП. За даними Світового банку (останні датуються лише 2012 року), ці витрати в Росії становлять лише 1,1%, тоді як у Німеччині — 3%, Франції — 2,3%, Великобританії — 1,7%. Ще один показник — частка експорту високотехнологічної продукції від усього промислового комплексу. Якщо у Франції в 2011 — 2012 роках цей показник становив 24 — 25%, Німеччині — 15 — 16%, то в Росії — близько 8 — 9%. Тобто РФ суттєво відстає від провідних західних країн.

Однією з причин такого стану речей є залежність від експорту енергетичної сировини. 50% доходів федерального бюджету — це прибутки від продажу енергоресурсів, близько 70% — експортні доходи від продажу нафти, газу й вугілля. У результаті росіяни почали хворіти на так звану голландську хворобу — це коли існує гостра залежність економіки та бюджету від експорту одного-двох різновидів сировини. При цьому потреби населення в товарах і послугах задовольняються за рахунок імпорту, а власне виробництво розвивається слабо. За даними Світового банку, частка промтоварів у російському експорті 2013 року становила лише 17%, тоді як у Німеччині — 83%, Польщі — 77%.

Росія не займається реформуванням своєї економіки, бо еліта сфокусувалася на розподілі виторгу від продажу енергоресурсів. Вона думала, що ціни на нафту і газ завжди будуть високими, тому ніколи не переймалася ринковою економікою.

В майбутньому ситуація буде тільки погіршуватися.

Повна версія [тексту](#)

Експерт економічних програм
Центру Разумкова
Катерина МАРКЕВИЧ

Енергетика

ГАЗОДОБУВНІ ОБ'ЄКТИ І ГТС МАЮТЬ ЗАЛИШИТИСЯ У ДЕРЖАВНІЙ ВЛАСНОСТІ

Нещодавнє ухвалення закону "Про ринок природного газу" дасть змогу споживачам вибирати собі постачальника газу. У деяких країнах ЄС вже існує така можливість. Тобто ви зможете вибрати не лише компанію, але і характер запропонованої послуги залежно від того, в якому об'ємі і коли вам потрібний продукт. Наприклад, газ не потрібний 24 години на добу 7 днів на тиждень, а лише вдень, взимку у більших об'ємах, ніж влітку, а коли ви виїжджаєте у відпустку — зовсім не потрібний. Виходячи з особистих потреб ви підберете такого постачальника, який максимально гнучко врахує всі ваші побажання і запропонує найсприятливішу ціну. І постачальники теж дістануть можливість вибирати коло споживачів — домогосподарства або лише промисловий сектор. Але це відбудеться лише у разі успішної імплементації закону. Газовий ринок існує не сам по собі, а тісно пов'язаний з ринком електроенергії.

Важливим моментом також є реформування АМКУ. Це відомство має стежити, щоб конкуренція на ринку була. А у нас, як відомо, всі енергоринок мають або офіційну монополію ("Нафтогаз", наприклад), або де-факто приватну монополію (наприклад, ДТЕК Рината Ахметова сконцентрував 70% теплової генерації країни). Монополісти водночас не заохочують втрачати майно та доходи і шукатимуть варіанти впливу на міністерства, Президента, прем'єра, щоб традиційно створивши європейський фасад, зберегти стару практику. Є такі умільці в держструктурах, які шляхом прийняття підзаконних актів можуть створювати абсолютну інший алгоритм поведінки. Саме тому і потрібен незалежний регулювальник, аби практика відповідала закону.

Опір явний і прихований буде точно. Олігархи втратять доходи, які вони вважали своїми, хоча це засоби, якими вони повинні були ділитися із суспільством. Побудувати імперії олігархам дозволила корумпована влада. Був такий негласний договір: влада через корупційні механізми "кришує" схему збагачення олігархів, а вони потім на виборах допомагають владі перемогти.

Своєю чергою державна монополія на ринку газу завжди вела до того, що нею зловживали. Наприклад, газ, що добувається держкомпаніями, реалізовувався

не за ринковою ціною, а за соціальною, яка покривала лише витрати на видобуток, але не давала можливості розвитку. Монополія призвела спочатку до стагнації, а зараз і до деградації газодобувної сфери. Це погано і для споживача. Начебто виходить дешевий газ, але є бюджетний дефіцит "Нафтогазу", який держава покриває з бюджету. А гроші в казні — наші з вами податки. Це замкнуте коло зараз розривається.

Для держави зараз важливо зберегти у державній власності видобувні об'єкти ("Укргазвидобування") і газотранспортну систему ("Укртрансгаз"). Можна багато що продати, але є стратегічні підприємства, які в будь-яких умовах слід зберегти під держконтролем. Можна вивести на IPO до 25% акцій компанії "Укргазвидобування", щоб отримати приплив іноземних інвестицій.

Поняття швидкості змін є складним. Навіть у країнах ЄС упродовж п'яти років після прийняття енергопакету не все добре, хоча там досить конкурентне середовище. Наша швидкість буде невелика. Ми просто не зможемо йти швидше, тому що ще належить завершити імплементацію другого енергопакету. Вона ніби почалася, але багато в чому залишилася на папері. А поки закон не почне працювати, нічого не зміниться.

Головний принцип другого енергопакету - вільний доступ до трубопроводів. Будь-який виробник газу повинен мати можливість увійти до труби, щоб реалізувати свій газ. Саме проблема з продажем зараз стримує приватне газодобування. Це, до речі, характерно і для виробництва електроенергії. Щоб продати енергоресурс, треба підключитися до мережі. А монополіст не хоче підключати. Він диктує умови, і постачальник змушений віддати газ або електрику за безцінь, що віднині неприйнятно.

Повна версія [тексту](#)

Позаштатний експерт з питань
енергетики Центру Разумкова
Михайло ГОНЧАР

ЗАКОН ПРО ДЕМОНОПОЛІЗАЦІЮ ГАЗОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ НАШТОВХНЕТЬСЯ НА ОПІР ОЛІГАРХІВ

Інтерес до наших надр, до ринку газу є, особливо після того, як було прийнято рішення про перехід на ринкові тарифи. Потрібно пам'ятати, що наш газовий ринок, наша газотранспортна система за масштабом не мають аналогів у ЄС.

Але завтра інвестори не з'являться. Ті, у кого вже є досвід роботи в Україні, знають, що ухвалений в Україні закон автоматично нічого не означає. Інвестори чекатимуть, поки не будуть прийняті всі нормативно-правові акти, аби переконатися, що енергетична галузь реформується не лише на папері.

Є ще один блок проблем. Потрібно враховувати, що сам автор третього енергопакету в особі Єврокомісії далеко не завжди діє у дусі своїх ініціатив. Останнім часом були спроби знайти лазівки у власному законодавстві, щоб надати легальний статус таким "газпромівським" проектам, як Південний потік. Нам треба звертати увагу, як діятимуть наші партнери в ЄС. Не треба бігти попереду паровоза, ми не маємо бути святішими за Папу Римського. Потрібно відстояти свої інтереси.

Повна версія [тексту](#)

Позаштатний експерт з питань енергетики
Центру Разумкова Михайло ГОНЧАР

РЕВЕРС ГАЗУ З КРАЇН ЄС МОЖЕ ЗМЕНШИТИ ЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ ВІД ПОСТАЧАЇНЬ З РОСІЇ

В Україні нема шансів отримати газ в обхід Росії принаймні до 2020 року. Напевно, єдиний шанс — це коли Україна поступиться Росії величезною частиною своїх національних інтересів. Якби Україна продала Росії свою газотранспортну систему або інші ключові об'єкти, тоді це, напевно, влаштувало б "Газпром".

Азербайджан постачає газ наземним шляхом через Туреччину в країни Центральної і Південної Європи через так званий "Південний коридор". Він йде від

родовища Шах-Деніз. Але там за проектом не такі вже великі об'єми — 15-18 млрд. кубометрів. І вони вже розібрані країнами ЄС. Тут, чесно кажучи, я теж не бачу можливості для України включитися в цей процес.

Надійнішим шляхом вирішення проблем Києва в розширенні постачання газу через словацький, угорський і польський коридори. Тут є позитивні зрушення. І разом з тим слід також займатися енергозбереженням і зменшенням споживання газу.

Повна версія [тексту](#)

Директор енергетичних програм
Центру Разумкова
Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО

ЕФЕКТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕНЕРГОРИНКУ СПРЯТИМЕ ЗАЛУЧЕННЮ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕНЕРГЕТИКУ

Проектом нової Енергостратегії країни, розробленої Центром Разумкова, пропонується до 2020 року збільшити потужності генерації з відновлювальних джерел енергії в Україні у 2,5 рази у порівнянні з 2012 роком. Проте відновлювальну і традиційну енергетику не варто протиставляти одна одній. Ці види енергетики повинні не конкурувати, а розвиватися паралельно, доповнюючи один одного. Держава передусім повинна займатися не тим, аби вибирати, якому сектору енергетики

розвиватися, а тим, щоб створити ефективну систему регулювання енергоринку.

Поки не буде створений незалежний самостійний регулювальник на ринку, не буде інвестицій не лише у відновлювальну, але і в жодну енергетику взагалі.

Повна версія [тексту](#)

Директор енергетичних програм
Центру Разумкова Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО

"ГАЗПРОМ" ПІШОВ НА ПОСТУПКИ "НАФТОГАЗУ", ЩОБ НЕ ВТРАТИТИ УКРАЇНСЬКИЙ РИНОК

Україна розраховує на постачання природного газу з країн ЄС; а контракт з "Газпромом" потрібний лише для перестрахування.

Зменшення обсягів постачання газу до України на угорському напрямі може бути викликане кількома причинами. Може йтися як про дефіцит постачання, так і про певні транспортні обмеження постачання через Угорщину.

Питання також може бути пов'язане і з тим, що, по-перше, НАК "Нафтогаз" не може використовувати на 100 % усі можливості експортних потужностей з

європейського напрямку суто з фінансових міркуваннях, а по-друге — через відсутність таких потреб.

Той факт, що "Газпром" не має наміру застосовувати до "Нафтогазу" штраф за недобір газу, говорить про те, що російська компанія просто не хоче втрачати український ринок.

Повна версія [тексту](#)

Директор енергетичних програм
Центру Разумкова
Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО

Внутрішня політика

ЛЮСТРАЦІЯ МАЄ СПИРАТИСЯ НА ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

Саме з Конституційного суду, із його висновків стосовно закону про регламент Верховної Ради, почався процес повзучої узурпації влади Януковичем, заміна Конституції і весь ланцюг наступних подій, включаючи Майдан. Тому й люстрація також є похідною цих процесів.

Закон "Про очищення влади" є політико-правовим, тому намагання звести дискусію до суто формальної

правової площини, а не принципу верховенства права — навряд чи доречні.

Повна версія [тексту](#)

Заступник генерального директора -
директор політико-правових
програм Центру Разумкова
Юрій ЯКИМЕНКО

Соціологія

У цьому номері інформаційного бюлетеня наведені окремі результати опитування, проведеного соціологічною службою Центру Разумкова з 6 по 12 березня 2015р. в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей.

З якими думками і оцінками стосовно ситуації на Сході України Ви більшою мірою згодні? % опитаних

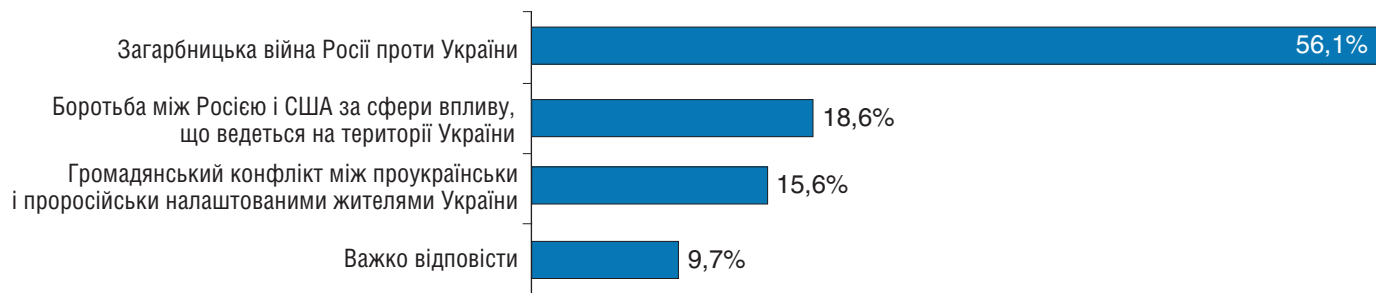

Опитано 2 009 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки – 2,3%. Більш докладно з результатами соціологічних досліджень, проведених Центром Разумкова, можна ознайомитися на нашому сайті <http://www.razumkov.org.ua>.

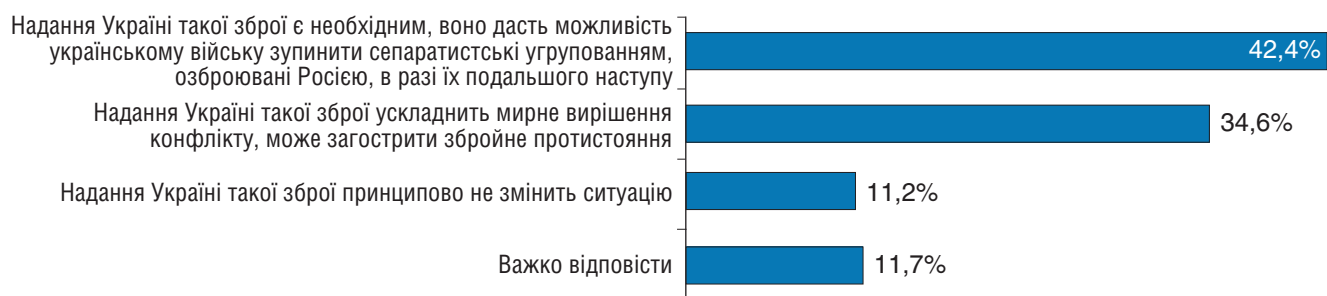
Оцінка ДНР і ЛНР % опитаних

Загальна оцінка конфлікту в Україні % опитаних

Можливість надання Україні західними державами летальної (смертельної) зброї % опитаних

Подальші дії щодо врегулювання конфлікту на Сході України % опитаних

Події Центру Разумкова

КРУГЛИЙ СТІЛ “КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РЕФОРМУВАННЯ МВС У КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ РЕФОРМ”

16 квітня 2015р. Центр Разумкова провів Круглий стіл “Концептуальні підходи до реформування МВС у контексті загальнонаціонального плану реформ”.

Круглий стіл проводився в рамках проекту “Правоохоронна система України: стан, проблеми, перспективи реформування” за підтримки Програми МАТРА Міністерства закордонних справ Королівства Нідерланди.

Участь у дискусії взяли представники законодавчої та виконавчої влади, силових структур, науковці, державні та незалежні експерти України, а також представники зарубіжних посольств та міжнародних організацій..

Під час засідання круглого столу відбулася презентація результатів дослідження та було обговорено такі питання:

- Реформа 2015: плани, перші результати та уроки

- Реформа 2015: реалістичність реалізації в нинішніх суспільно-політичних, правових, соціально-економічних умовах.

УЧАСТЬ У ЕКСПЕРТНО-АНАЛІТИЧНОМУ КРУГЛОМУ СТОЛІ “ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ”

Проектом нової Енергетичної України, розробленої Центром Разумкова, пропонується до 2020 року

збільшити потужності генерації з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) в Україні в 2,5 рази в порівнянні з 2012р.

Про це повідомив 6 квітня 2015р. в ході експертно-аналітичного круглого столу на тему “Перспективи розвитку вітроенергетичного сектора України: проблеми та шляхи їх вирішення”, який проходив в НТЦ “Психея” директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко. Також експерт підтримав думку директора НТЦ “Психея” Сергія Сапегіна, який висловив переконання в тому, що поновлювану і традиційну енергетику не варто протиставляти один одному.

“Ці види енергетики повинні не конкурувати, а мають розвиватися паралельно, доповнюючи один одного”, - сказав В. Омельченко. За його словами, держава в першу чергу повинна займатися не тим, щоб вибирати, якому сектору енергетики розвиватися, а тим, щоб створити ефективну систему регулювання енергоринку.

“Поки не буде створено незалежний самостійний регулятор на ринку, не буде інвестицій не тільки у відновлювану, але і в ніяку енергетику взагалі”, - упевнений експерт.

Підводячи підсумки, В. Омельченко акцентував увагу на тому, що пріоритет сьогодні все ж таки повинен бути відданий енергоефективності.

УЧАСТЬ У КРУГЛОМУ СТОЛІ “СТРАТЕГІЯ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРИРОДНОГО ГАЗУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ”

23 квітня 2015р. відбувся Круглий стіл на тему “Стратегія та пріоритети розвитку ринку природного газу в контексті євроінтеграційних прагнень України”, що проводиться Експертною радою з проблем газової промисловості та ринку природного газу, Інститутом стратегічних досліджень при Президентові України, НАК “Нафтогаз України”, за підтримки ТОВ “Нафтогазбудінформатика” та ТОВ “Грант Торнтон Україна”.

У ході Круглого столу директор енергетичних програм Центру Разумкова взяв участь в обговоренні проблем: інтеграції ринку природного газу України та європейських регіональних ринків; прийняття нової Енергетичної стратегії України; вдосконалення механізмів стимулювання власного газовидобутку.

У засіданні взяли участь: голова НАК “Нафтогаз України” А. Коболев, представники Адміністрації Президента, Верховної Ради, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, ПАТ “Укртрансгаз”, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг, газотрейдерів, споживачів газу, посольств, відомі вітчизняні та іноземні науковці й експерти та інші.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ЕКОНОМІЧНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА РАЗУМКОВА

Адреса: 01015, Україна, Київ, вул. Лаврська, 16
Телефон: (044) 201-11-98, факс.: (044) 201-11-99
Зворотній зв'язок: newsletter@razumkov.org.ua